

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Eko. 24

Hely

Idő

n 1910 n

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Kávéház, cukrászda, tea-szalón.

Forrás:

Pesti napló

Bp.

1910 XII/14

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Kávéház, cukrászda, tea-szalón.

Budapest, december 13.

Kezdetben volt a cukrászda. Szűk, de kedves és hagyományosan berendezett helyiség. Központja egy hosszú asztal, amelyen a sütemények százféle fajtái tornyosultak. A helyiségnek s egyúttal a gyermeki álmoknak is középpontja ez a süteményhalmaz. Az asszonyok, akikben mindig marad valami a gyermekből, szívesen időztek az édességtömegek között, rövid néhány perc alatt, kabátban, prémben elfogyasztva egy csésze kávé s mellé sok káposztát. Azután jött a kávéház és a cukrászda eltűnt. A cukrászda ma Budapesten csaknem kizárólag sütemény-raktár, gyárszerűen dolgozó, a háztartást kiegészítő üzem s költségvetésében a legkisebb szerep jut az uzsonnázó asszonyok elfogyasztotta árukak. Ma szinte egyetlen cukrászda van Budapesten, amelynek szűk terméit kitünően öltözött asszonyok töltik meg délutánként. Megvan azután Budának a maga cukrászdája s a Józsefváros, ez a némiképpen külön életet élő hely is ismer egy eléggé látogatott helyiséget. A többiek, kevés kivétellel, cukrosboltok s ha vannak is megtelepedő vendégeik, ezek a vendégek, a naponta megjelenő, egyforma vagy változó társaság mellékes a bolt óriási forgalma mellett.

Az uzsonnázó és délutánzó asszonyokat a kávéház nyelte el. A sok tágas, ragyogó, aranytól csillogó, páras, szivarfüstös helyiség fogadja magába az ugynevezett polgári világ asszonyait. Azokat, akik talán szívesebben járnának talán a gizella-téri előkelő cukrászdába, de hát ott nincs

elég kényelem, nincsenek híszagok, a tónus nem elég fesztelen s a vendégek nagy része fél-egy-órás időzéssel megelégszik, míg a kávéház jótékonyan, elnézően, szemrehányás nélkül akár három-négy órára is befogadja barátait. A kávéház és a cukrászda mellé, uzsonnázó asszonyok öröme most alakul ki a harmadik típus, a tea-szalón. Természetesen külföldről jön. Itt még csak annyi nyoma, hogy már van hotel, amely five o'clock teet hirdet. Európai nyelven ez annyit jelent, hogy uzsonnázó tájban hall-jának kényelmes karosszékei a közönség rendelkezésére állanak s jól nevelt pincérek csendesen, zajtalanul hoznak a vendégnek egy csésze teát s némi cukortól mentes süteményt. Külföldön, ahol nincs annyi kávéház, mint Budapesten, a szállodai hall-ok csakhamar elégtelennek bizonyultak az uzsonnázni óhajtó közönség befogadására s Londonban, Párisban, Berlinben, de már Bécsben is gyorsan népszerűkké váltak a tea-szalónok. Kisebb s az utcára néző ablakaikon állandóan, gondosan elfüggönyözött helyiségek ezek. A bejáró ajtó nem nyílik egyenesen a terembe, hanem valami finomabb ruhatár-félébe. Berendezése nem vakítja annyira az avatatlan szemet, mint a pesti kávéházé, de alapjában jobb, kényelmesebb. Amolyan átmenet a családi szalón és a szállodai hall között. Az előtérből a terembe vezető ajtón okvetlenül nehéz függöny van, a padlón neszfogó szőnyeg. Érdemes megfigyelni, milyen óriási a különbség a szőnyegtelen kávéház s az intimebb, szőnyeges helyiség között. A kávéházban mindenki hangosan beszél, mert érkezők, kávézó és örökké mozgó pincérek cipőinek zaját kell tulharsognia. A szőnyeges helyiségben, ahol a léptek nem hallhatók, az asztalok körül ülők is inkább csevegnek, halkán, óvatosan

és diszkréten. Az utcára nem lehet kilátni s a kocsilárma csak elmosódva érkezik be. A tónus egészen önmagától nyugodtabbá, csendesebbé válik. Persze a nagyforgalmu kávéházban a szőnyegtelen és felmosható padló nagyon előnyös. A tea-terem világvárosi, kitünőbb típusai pedig nyugodtan terithetnek fel drága szőnyegeket. Látogatóik kocsin, automobilon, utcai sár nélkül érkeznek. S lehet, hogy a tea-terem e nyilvánvaló előnye miatt nem tudott még bevonulni Budapestre, holott a szomszédos Bécsben már nagyon népszerű. A pesti asszony, a kávéház-látogató, legfeljebb villamoson jár s nem látogató, hanem utcai ruhában ül le az uzsonnázó asztal mellé. A lába lehet piskóta-láb, a cipője azonban, melylyel a decemberi csatakon végig gázolt, bizony nem nagyon kívánatos. Feje fölött a fogason nedves, páras, télikabátok, prémegek egész tömege. A villamos ott csenget három lépésnyire tőle, az utcáról beköszönnek az ismerősei. Maga is, mintha az utcán ülne, azzal a különbséggel, hogy ez a népes utca fűtött és jól világított. A tea-terem, még ha egészen polgári jellegű is, egy fokkal több megjelenésbeli gondot követel. Legalább annyit, hogy tágas, kényelmes ruhatárban ki-ki letisztíttassa az időjárás nyomait. Ezzel szemben intimebb s közelebb áll az ideális otthonhoz. Nagyon elterjedt soha sem lesz Budapesten, ahol a lárma népszerűbb, mint a csend. Bevonulása azonban bizonyára gyorsan meg fog kezdődni. Ha egyébert nem, hát azért, mert az az egyetlen egészen előkelő cukrászda mégis csak kevés. A cukrászda renaissance-a pedig nem várható, mert ellene van — a divát. A női divat már esztendőök óta, következetesen, vékony, finom termetet követel. A jó, édes cukrász-sütemények

nyek ennek a divatnak nem kedveznek. Az asszony, aki karsu akar maradni, jobb meggyőződése, izlése, vágyai, hajlama ellenére nem uzsonnázhat más délután, mint teát, lehetőleg keserűen és kevés, cukortól mentes süteménnyel.